

Oikeusministeriö

20. 08. 2008

ad 5 / 33 / 2006
M O I L U

18.8.2008

1 (4)

Oikeusministeriö

PL 25

00023 VALTIONEUVOSTO

SÄHKÖINEN ASIOINTI OIKEUSAPUASIOISSA

Suomen Oikeusapulakimiehet ry pyytää kunnioittavasti saada esittää seuraavaa julkisuudessa olleiden tietojen johdosta koskien Oikeusministeriössä valmisteltavana olevaa hanketta sähköisestä asioinnista oikeusapuasioissa:

Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan hanke koskisi oikeusapuhakemuksen tekemistä sähköisesti sekä oikeusavun avustajanpalkkioiden määrittämistä ja maksamista sähköisesti.

Suomen Oikeusapulakimiehet ry suhtautuu myönteisesti siihen, että sähköinen asiointi oikeusapuasioissa tehdään mahdolliseksi mutta suhtautuu kielteisesti siihen, että sähköinen asiointi oikeusapuasioissa tehtäisiin pakolliseksi siten, että oikeusavun hakijoilla tai oikeusapuasioiden avustajilla ei olisi muuta mahdollisuutta asiointiin kuin sähköinen asiointi.

Suomen Oikeusapulakimiehet ry pyytää tämän vuoksi, että oikeusapuasioiden sähköistä asiointia koskevassa hankkeessa sähköistä asiointia ei tehdä pakolliseksi vaan että oikeusavun hakijat sekä oikeusapuasioiden avustajina toimivat lakimiehet voivat edelleenkin halutessaan asioida oikeusaputoimistojen ja tuomioistuimien kanssa perinteisillä tavoilla eli pääsääntöisesti kirjallisesti siten kuin nykyisinkin.

Oikeusavun hakijoina on monenlaisia ihmisiä. Monilla oikeusavun hakijoilla ei ole käytettävissä minkäänlaisia tietokoneita tai sähköisen viestinnän mahdollistavia laitteita eikä monilla ole edes vähäisessä määrin sitä teknillistä osaamista, minkä sähköisten viestintäjärjestelmien ja -laitteiden käyttäminen vaatii. Tämän vuoksi kansalaisilla on oltava edelleenkin mahdollisuus laatia oikeusapuhakemuksensa nykyiseen tapaan lomakkeille ja toimittaa ne postitse tai henkilökohtaisesti viemällä oikeusaputoimistoon.

Oikeusapuhakemukseen on liitettävä mukaan tulo- ja varallisuus selvitykset sekä selvitys asiasta, jossa oikeusapua haetaan siten kuin oikeusapuasituksen 8 § ja 9 §. Edellä mainittujen asiakirjojen saattaminen sähköiseen muotoon liitetiedostoina vaatii jo sellaisia laitteita tai sellaista tietotekniikan erityisosaamista, jota normaalisti tavallisilla kansalaisilla ei ole. On täysin kohtuutonta edellyttää, että oikeusavun hakijan olisi hakeuduttava jonnekin tietoteknilliset laitteet ja taidot omaavan henkilön puoleen voidakseen hakea oikeusapua.

Oikeustieteellisessä tiedekunnassa lakimieskoulutukseen ei ole sisällynyt aikaisemmin minkäänlaisia tietokonealan opintoja. Myöskään ylioppilastutkintoa edeltävässä koulutuksessa ei ole ollut aikaisemmin minkäänlaisia tietokonealan opintoja. Edellä olevasta johtuen lakiasiaintoimistoissa on huomattava määrä lakimiehiä, joilla ei ole minkäänlaista tietokonetekniikan taitoja, joten heillä ei ole sellaisia tietokonetekniikan taitoja, joita sähköinen osaaminen edellyttäisi. Koska edellä mainituilla lakimiehillä ei ole tietokoneteknillisiä taitoja, heidän toimistoissaan ei ole myöskään sellaisia tietoteknisiä laitteistoja, joita sähköinen asiointi edellyttäisi.

Asianajotoiminnassa tarvetta sähköiseen viestintään ei ole ollut samalla tavoin kuin muussa liike-elämässä, koska oikeudellisen asioinnin pääsääntö on ollut perinteinen kirjallinen asiointi tai suullinen asiointi oikeudenkäynneissä ja muissa oikeudellisissa toimituksissa. Edelleenkin sähköinen viestintä (telefax-laitetta lukuunottamatta) on harvinaista asianajotoiminnassa,

Edellä mainituista syistä lakiasiaintoimistoilla ja sellaisilla lakimiehillä, joilla ei ole jo opintojensa kautta ollut tietotekniikan taitoja, ei ole ollut tarvetta hakeutua tietoteknisen alan koulutukseen tai hankkia sähköisessä viestinnässä tarvittavia tietotekniikan alan laitteistoja.

Edellä olevasta johtuen monissa lakiasiaintoimistoissa toimivilla lakimiehillä ei ole minkäänlaista tietotekniikan taitoja tai tietoteknisiä laitteistoja, joita sähköinen asiointi verkkojärjestelmien kautta edellyttäisi.

Lakiasiaintoimistot ovat pääsääntöisesti yhden lakimiehen toimistoja, mistä johtuen toimistoissa ei ole muuta sellaista henkilökuntaakaan joilla olisi tietotekniikan taitoja.

Edellä tarkoitettujen lakimiesten kannalta on täysin kohtuutonta, että he joutuisivat hankkiutumaan tietotekniikan koulutukseen ja hankkimaan kalliita ja monimutkaisia tietoteknisiä laitteistoja voidakseen hoitaa oikeusaputoimeksiantoja. Lakimiehiltä on edellytettävä, että he seuraavat muuttunutta lainsäädäntöä ja oikeuskäytäntöä, mutta heiltä ei voida kohtuudella edellyttää, että heidän olisi hankittava täysin vieraan ammattialan koulutusta eli tietotekniikan koulutusta voidakseen hoitaa oikeusaputoimeksiantoja.

Edellä mainittujen seikkojen perusteella on tärkeää, että sähköistä asiointia ei tehdä pakolliseksi vaan ainoastaan mahdolliseksi.

Erityisesti avustajan palkkio- ja kululaskujen sähköisisten pohjien toimittamisesta ei olisi käytännön hyötyä tuomioistuimien toiminnalle. Avustajille tulee usein viime hetkillä erilaisia palkkio- ja kuluveloituksia ennen oikeudenkäyntiä. Istunnon osalta palkkiota ei voida tietää etukäteen varsinkaan palkkioasetuksen uudistuksen jälkeen eikä lopullisia matkakuluja. Näitä ei voitaisi kuitenkaan etukäteen ilmoittaa vaan avustaja joutuisi kaikissa tapauksissa ilmoittamaan ne muilla tavoin tuomioistuimille jolloin tuomioistuin joutuisi itse laittamaan erät sähköisille pohjille, mikä lisäisi tuomioistuinhenkilökunnan työtä nykyiseen verrattuna.

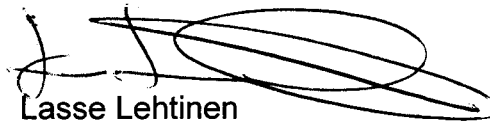
Palkkioasetuksen muutos on yksinkertaistanut tuomioistuimen työtä palkkio- ja kululaskujen osalta, koska palkkion määrä on lähes kaikissa tapauksissa aina sama eli tällä hetkellä 100 €/h.

Edellä mainitut seikat huomioon ottaen avustajan palkkio- ja kululaskujen etukäteisellä sähköisellä toimittamisella tuomioistuimelle ei saavutettaisi minkäänlaisia tuomioistuimen työn vähentämistä tai säästöjä vaan päinvastoin tuomioistuimen henkilökunnan lisääntyisi ja koko avustajan palkkio- ja kululaskuja koskeva menettely tulisi nykyistä monimutkaisemmaksi.

Edellä mainittu seikat huomioon ottaen sähköisessä asiointissa olisi ainoastaan tehtävä mahdollisesti avustajan palkkio- ja kulu- laskun sähköinen toimittaminen tuomioistuimelle. Sen sijaan keskeneräisten toimeksiantojen laskujen ns. sähköisen pohjan toimittamisella etukäteen tuomioistuimelle ei saavutettaisi mitään hyötyä.

Kunnioittavasti

SUOMEN OIKEUSAPULAKIMIEHET RY

Lasse Lehtinen

Osoite: Suomen Oikeusapulakimiehet ry
PL 11
04201 KERAVALA